

Lovforslag nr. L 180

Folketinget 2015-16

Fremsat den 27. april 2016 af social- og indenrigsministeren (Karen Ellemann)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner

(Nedlæggelse af den sociale særtilskudspulje)

§ 1

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 179 af 1. marts 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 14, stk. 4, 2. pkt., udgår », et beløb svarende til statens andel af finansieringen af tilskuddet efter § 17«.

2. § 17 ophæves.

3. I § 24, stk. 1, udgår », 17«.

4. § 32 ophæves.

5. I § 35, stk. 2, udgår », 17«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 2. Loven har virkning fra tilskudsåret 2017.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget indebærer en ophævelse af § 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Det betyder, at den sociale særtilskudspulje til kommunerne nedlægges med virkning fra 2017.

Den sociale særtilskudspulje blev oprettet som følge af aftalen af 16. maj 2012 mellem den tidligere S-R-SF-regering og Enhedslisten om justeringer af udligningssystemet. Puljen blev oprettet med virkning fra 2013 og følger af § 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Formålet med puljen har været at styrke nogle kommuners økonomiske muligheder for at yde en særlig indsats over for sociale problemer i områder i kommunen, hvor der er en overrepræsentation af borgere med sociale problemer. Det indgår imidlertid ikke i fordelingskriterierne for denne pulje, at der skal ses på de pågældende kommuners samlede økonomiske situation. Det betyder, at der ved fordelingen af puljen ikke tages hensyn til den enkelte kommunes samlede økonomiske udgangspunkt for at finansiere en social indsats i de pågældende områder i kommunen.

Det er regeringens vurdering, at midlerne i den nuværende sociale særtilskudspulje ikke i tilstrækkeligt omfang ydes til de kommuner, som har mest behov for et ekstra økonomisk tilskud.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret

§ 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indebærer, at social- og indenrigsministeren hvert år yder tilskud til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer. Tilskuddet fordeles af social- og indenrigsministeren efter ansøgning fra kommunerne.

Den sociale særtilskudspulje finansieres dels af et bidrag fra hovedstadskommunerne svarende til 0,03 pct. af beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet og dels af kommunerne under ét gennem bloktilskuddet. Puljen udgør i 2016 419,9 mio. kr. Bidraget fra hovedstadskommunerne udgør i 2016 126,3 mio. kr., svarende til 0,03 pct. af beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet. Den resterende del på 293,7 mio. kr. finansieres af det kommunale bloktilskud. Der er således tale om mellemkommunal omfordeling.

Puljen har som formål at styrke kommunernes økonomiske muligheder for at yde en særlig indsats over for sociale problemer i bestemte dele af kommunen, som har en overrepræsentation af borgere med sociale problemer. Vurderingen af, om der er en overrepræsentation af borgere med sociale problemer i bestemte dele af kommunen foretages på baggrund

af statistikker, der for de pågældende dele af kommunen viser andelen af borgere uden bolig, med psykisk sygdom, problemer med misbrug mv., lav indkomst, høj arbejdsløshed, mange på førtidspension og kriminalitetsproblemer.

Social- og Indenrigsministeriet opgør - så vidt tilgængeligheden af statistik gør det muligt - kriterierne for overrepræsentation af borgere med sociale problemer på sogneniveau og som udgangspunkt for borgere i lejeboliger. Dette datagrundlag udgør sammen med kommunens ansøgning grundlaget for fordeling af tilskud.

2.2. Social- og Indenrigsministeriets overvejelser

Det vurderes, at den nuværende sociale særtilskudspulje ikke i tilstrækkeligt omfang medvirker til at målrette midlerne til kommuner, der, ud fra en samlet vurdering, har vanskelige økonomiske vilkår.

Den sociale særtilskudspulje har eksisteret siden 2013, og den hidtidige praksis har vist, at en væsentlig del af midlerne går til de største bykommuner. Der er i disse kommuner områder med en høj koncentration af borgere med sociale problemer, men ud fra en samlet vurdering af kommunernes økonomiske vilkår er der ikke nødvendigvis tale om kommuner i en svær økonomisk situation.

Det foreslås at nedlægge den sociale særtilskudspulje. Hensigten er i stedet at prioritere midler til kommuner i en svær økonomisk situation. Den konkrete prioritering i en ny særtilskudspulje forventes drøftet som led i finanslovsforhandlingerne for 2017.

2.3. Lovforslaget

Lovforslaget indebærer en ophævelse af § 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Det betyder, at den sociale særtilskudspulje til kommunerne nedlægges med virkning fra 2017.

Lovforslaget indeholder endvidere nogle ændringer, som er konsekvenser af ophævelsen af lovens § 17.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for staten og regionerne. Lovforslaget indebærer en begrænset administrativ lettelse for staten og kommunerne, idet der er tale om en pulje, der fordeles af Social- og Indenrigsministeriet efter konkrete ansøgninger fra kommunerne. Puljen er finansieret af kommunerne selv, og lovforslaget vil derfor ikke have betydning for kommunernes finansiering samlet set. Lovforslaget vil indebære en vis omfordeling mellem kommunerne.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindredgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for staten og regionerne. Lovforslaget har ikke betydning for kommunernes finansiering samlet set. Lovforslaget medfører en vis omfordeling mellem kommunerne.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget indebærer en begrænset administrativ lettelse for staten og kommunerne, idet der er tale om en pulje, der fordeles af Social- og Indenrigsministeriet efter konkrete ansøgninger fra kommunerne. Lovforslaget har ingen betydning for regionerne.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 8. april 2016 til den 15. april 2016 været sendt i høring hos KL.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af § 14, stk. 4, 2. pkt., at det kommunale bloktilskud inden fordelingen til kommunerne reguleres for en række forhold, herunder et beløb svarende til statens andel af finansieringen af tilskuddet efter § 17. Med lovforslaget foreslås det, at dette punkt udgår som en konsekvens af den foreslåede ophævelse af § 17, jf. § 1, nr. 2. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 2.2.

Til nr. 2

Lovforslaget indebærer en ophævelse af § 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. § 17 indebærer, at social- og indenrigsministeren hvert år yder tilskud til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer. Tilskudspuljen efter § 17 finansieres dels af et bidrag fra hovedstadskommunerne og dels via det kommunale bloktilskud.

Efter den gældende bestemmelse i § 17 kan kommunerne søge om tilskud med henblik på at styrke kommunernes økonomiske muligheder for at yde en særlig indsats over for sociale problemer i bestemte dele af kommunen, som har en overrepræsentation af borgere med sociale problemer. Tilskuddet fordeles af social- og indenrigsministeren på baggrund af kommunernes ansøgninger. I den forbindelse opgør Social- og Indenrigsministeriet - så vidt tilgængeligheden af statistik gør det muligt - kriterierne for overrepræsentation af borgere med sociale problemer på sogneniveau og som udgangspunkt for borgere i lejeboliger.

Tilskuddet finansieres dels af et bidrag fra kommunerne i hovedstadsområdet og dels via det kommunale bloktilskud. Social- og Indenrigsministeriet udmelder hvert år senest den 1. juli tilskuds- og udligningsbeløb for det kommende år til kommunerne. I den forbindelse reduceres kommunernes bloktilskud med den del, der skal gå til bloktilskudsfinansiering af den sociale særtilskudspulje. Samtidig udmeldes hovedstadskommunernes bidrag til finansiering af puljen.

Forslaget indebærer, at den sociale særtilskudspulje efter udligningslovens § 17 nedlægges med virkning fra tilskudsåret 2017.

Til nr. 3

I § 24 fastsættes generelle regler om afregning af tilskud og bidrag til den enkelte kommune efter udligningsloven. Det fremgår, at tilskud fordelt efter ansøgning, herunder tilskud efter § 17, ikke er omfattet af disse regler. Med lovforslaget foreslås det, at § 17 udgår af denne bestemmelse som en konsekvens af den foreslåede ophævelse af § 17, jf. § 1, nr. 2. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 2.2.

Til nr. 4

Lovens § 32 indeholder en bemyndigelse til social- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om tilde-ling og afregning af tilskud i henhold til § 17 samt regler for ansøgningsprocedure og tilbagebetaling af uforbrugte tilskud. Det foreslås, at denne bestemmelse ophæves som en konsekvens af den foreslåede ophævelse af § 17, jf. § 1, nr. 2. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 2.2.

Til nr. 5

I § 35, stk. 2, fastsættes, at tilskud og bidrag efter denne lov afregnes sammen med indkomstskat til kommunerne. Det

fremgår videre, at afregning af særtilskud efter §§ 16, 17 og 19 ikke er omfattet af denne bestemmelse. Med lovforslaget foreslås det, at § 17 udgår af denne bestemmelse som en konsekvens af den foreslåede ophævelse af § 17, jf. § 1, nr. 2. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 2.2.

Til § 2

Med *stk. 1* foreslås det, at loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Med *stk. 2* foreslås det, at loven har virkning fra tilskudsåret 2017. Fra og med 2017 vil der således ikke længere blive fordelt tilskud til kommunerne efter denne ordning, og Social- og Indenrigsministeriet skal ikke i forbindelse med tilskudsudmeldingen til kommunerne for 2017 reducere bloktilskuddet med henblik på finansiering af den sociale særtilskudspulje, og der skal heller ikke udmeldes et finansieringsbidrag for hovedstadskommunerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 179 af 1. marts 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 14, stk. 4, 2. pkt., udgår », et beløb svarende til statens andel af finansieringen af tilskuddet efter § 17«.

§ 14. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Det årlige tilskud fastsat efter stk. 1-3 fordeles af økonomi- og indenrigsministeren. Ved fordelingen reguleres tilskuddet forlods for statens andel af udgifterne til udligningstilskud efter § 2, stk. 3, udgifterne til statstilskuddet efter § 12, et beløb svarende til statens andel af finansieringen af tilskuddet efter § 17 samt forskellen mellem tilskud og bidrag efter § 38, stk. 1-4. Tilskuddet fordeles herefter i forhold til de enkelte kommuners andel af det samlede indbyggertal, jf. dog stk. 5. Dog kan økonomi- og indenrigsministeren med Finansudvalgets tilslutning helt eller delvis fordele reguleringer efter stk. 3 i forhold til de enkelte kommuners andel af det samlede beskatningsgrundlag.

Stk. 5-8. ---

§ 17. Økonomi- og indenrigsministeren yder et årligt tilskud til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer. Tilskudsrammen udgør 400 mio. kr. og reguleres fra og med 2014 med den forventede pris- og lønudvikling i den kommunale sektor.

Stk. 2. Kommunerne i hovedstadsområdet bidrager til finansiering af tilskuddet med 0,03 pct. af den enkelte kommunes beskatningsgrundlag. Den resterende del af tilskuddet efter stk. 1 finansieres af det kommunale bloktilskud.

§ 24. Afregning af tilskud og bidrag til den enkelte kommune efter denne lov, bortset fra tilskud fordelt efter ansøgning, jf. §§ 16, 17 og 19, sker enten efter en af økonomi- og indenrigsministerens udmeldt samlet beregning for tilskudsåret, jf. stk. 2, eller efter en beregning foretaget på grundlag af bestemmelserne i stk. 3-7.

Stk. 2-7. ---

§ 32. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om tildeling og afregning af tilskud i henhold til § 17 samt regler for ansøgningsprocedure og tilbagebetaling af uforbrugte tilskud.

§ 35. ---

Stk. 2. Tilskud og bidrag efter denne lov bortset fra tilskud efter §§ 16, 17 og 19 afregnes sammen med afregning af indkomstskat til kommunerne efter lov om kommunal ind-

2. § 17 ophæves.

3. I § 24, stk. 1, udgår », 17«.

4. § 32 ophæves.

5. I § 35, stk. 2, udgår », 17«.

komstskat, således at tilskud og bidrag efter denne lov tillægges henholdsvis fratrækkes indkomstskattebeløbet til kommunerne.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 2. Loven har virkning fra tilskudsåret 2017.